

І. П. Скороход

к.е.н., доц.

СУЧАСНИЙ СТАН СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Соціальні підприємство покликано задовольнити потреби в сучасному світі, а саме в саморозвитку, самоідентифікації, самореалізації, тому дослідження цього питання є актуальним і важливим як в теоретичному, так і в практичному плані.

Тому в сучасних умовах розвиток соціального підприємництва є пріоритетом для України, що обумовлює, в свою чергу, певні зміни в законодавстві, розробку ряду нормативних актів, впровадження механізмів активізації відповідної системи інститутів та інституцій. Дослідженням питань розвитку соціального підприємництва займалися ряд вітчизняних та зарубіжних вчених сучасності, серед яких слід виділити: А. Арапетян, І. Березяк, Ю. Благон, Ю. Боднар, Д. Борнштейн, І. Босак, З. Варналій, З. Галушка, Г. Давидовська, Н. Добров, Л. Долуд, О. Кіреєву, В. Коваленко, І. Лебедева, Г. Матвієнко-Біляєва, О.А. Московська, М. Новікова, С. Сафарова, А. Свічук, І. Ткачук, А. Толстова, Є. Фахрутдінов, Л. Черчік та ін. [1].

Сьогодні близько 60% населення України бажало би займатися соціальним підприємництвом. Переважно важливість та актуальність соціального підприємництва в Україні розуміє, перш за все, молодь віком від 20 до 24 р. [2; 3, с. 40].

Більша частка респондентів вважає, що переважно необхідно розвивати соціальне підприємництво в таких сферах як: екологія, соціально незахищені верстви населення, освіта і кар'єра, інновації та технології. Це найбільш уразливі сфери. В сучасних умовах у цих сферах формується низка проблем, які держава, на жаль, не може вирішити самотійно.

Окрім заснування нових підприємств, побудованих за допомогою моделі функціонування соціальних підприємств, існує можливість звичайним підприємствам долучитися до вирішення суспільних проблем через так звану «корпоративну соціальну відповідальність». Вона представляє собою систему заходів, акцій чи принципів роботи організації. Важливо, що окрім соціального ефекту, втілення корпоративної соціальної відповідальності також сприяє побудові успішного іміджу компанії, адже цим заслуговує собі прихильність споживачів. Тому, все більше підприємців впроваджують цю філософію у бізнес, бо саме в такий спосіб вони вирішують ті чи інших соціальні проблеми, створюючи для цього, у великих компаніях посади з питань впровадження корпоративної відповідальності. Великі підприємства реалізують свою корпоративну соціальну відповідальність, підтримуючи чи інвестуючи в малі соціальні підприємства.

Сьогодні зареєстрували свою діяльність у каталозі соціальних підприємств України за 2016–2018 рр. близько 150 соціальних підприємств, коли в Німеччині їх близько 100 тис. соціальних підприємств, де працює 2,5 млн. осіб, у Великій Британії – 60 тис., на яких зайнято 2 млн. осіб. Але, якщо згадати, що перший каталог 2013 р. містив інформацію лише про 41 соціальне підприємство, то позитивні тенденції очевидні [4].

Більшість зареєстрованих в Україні як соціальні підприємці, мають одну з трьох організаційно-правових форм: індивідуальний підприємець, індивідуальний підприємець, зареєстрований як НУО, та неурядова організація. Тому виникають юридичні казуси з чинним законодавством України стосовно визначення таких категорій. Однак, незважаючи на цей правовий антагонізм, перераховані форми (моделі) є визначальними для класифікації вітчизняних соціальних підприємств.

Соціального підприємництва в Україні все ще знаходяться на початкових етапах їх формування і не завжди можуть оцінюватися як повноцінні соціальні підприємства. Проблемою при цьому є відсутність інструментарію емпіричного оцінювання процесів становлення та функціонування соціального підприємництва через нерозробленість методології статистичного оцінювання і спостереження цих економічних процесів. Окремого дослідження потребує проблематика, пов'язана з адаптацією ефективних моделей соціального підприємництва в регіонах України, що різняться між собою за рівнем розвитку соціально-гуманітарної сфери та рівнем економічного розвитку [5, с. 47].

Розвиток соціального підприємництва є пріоритетом для України, що потребує, в свою чергу, певні зміни в законодавстві, розробку низки нормативних актів, впровадження механізмів активізації даної моделі, відповідної системи інститутів. Наразі соціальне підприємництво знаходиться на етапі розвитку в Україні, але спостерігається позитивна тенденція його розвитку.

Список використаної літератури

1. Сперклі Ф. Посібник з планування соціального підприємництва. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/britishcouncil.ua/files/posibnik_z_planuvannya_socialnogo_pidpriiemstva.pdf (дата звернення: 01.11.2020).
2. Социальное предпринимательство в Украине: Европейское исследование. Обмен опытом. URL: <http://sesp.org.ua> (дата звернення: 01.11.2020).
3. Скороход І. П., Черноус Д.І. Розвиток соціального підприємництва в умовах соціалізації економіки. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2017. Вип. 8(61). С. 39–42.
4. Результати соціального опитування. U-Report. URL: <https://ukraine.ureport.in/v2/opinion/3090> (дата звернення: 30.10.2020).
5. Бондарь А.В., Рижов О.А., Скороход І.П. Особливості соціального підприємництва в Україні. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2020. Вип. 1 (80). С. 45–51.